

DR. SZÉKELY SÁNDOR
(1884–1944)

községi orvos

1884-ben Litkén született.

Iskoláit Balassagyarmaton végezte. Az érettségi után a budapesti orvosegyetemen tanult tovább, és az 1900-as évek elején orvosdoktor lett.

Felesége Normann Erzsébet (1894–), egy zagyvarékasi kereskedőcsalád leánya volt.

Házasságkötésük után Újszászon telepedtek le, és két fiuk született.

Az idősebbik, András (Dr. Székely András), jászberényi gyermekorvos, Jászberény díszpolgárára.

1914 októberében Székely Sándor katonai szolgálatot teljesített.

1918-ban, amikor a háború véget ért, megpályázta és elnyerte Jászládány községi orvosi állását.

1920-ban született második fia, Gábor, aki jogász és közgazdász diplomát szerzett.

Dr. Székely Sándort 1944-ben a feleségével együtt a jászladányi gettóba zárták, azonban kijárhatott, hogy orvosi feladatait ellássa, mivel munkájára a településen szükség volt. Feleségével együtt Auschwitzban haltak meg.

András fiuk munkaszolgálatosként szovjet hadifogságba esett. 1948-ban térhetett haza.

Gábor fiuk hamis papírokkal katonának vonult be, de egy volt jászapáti osztálytársa beárulta. Ekkor megszökött. Később elfogták, és a mauthauseni táborban (Ausztria) élte túl a II. világháborút.

Dr. Székely Sándor és családja – a jobb oldalon Székely András

Kovácsy Zsombor, a dédunoka így írja le nagyapja, dr Székely András családi visszaemlékezései alapján a következő, kiemelendő eseményeket:

„1919. május 17-én, amikor a Tanácsköztársaság hírhedt alakja, Szamuely Tibor Jászladányra látogatott, az iskolaudvaron felsorakoztatták a környék »reakciós« értelmiségét – papot, tanárt, orvost, tisztviselőt –, köztük állt dr. Székely Sándor is. András fia társaival a kerítés lécei közötti réseken figyelte, amint Szamuely véletlenszerűen rámutat a sorban valakire (mint Kiss Erika A jászszági zsidóság emlékeiből című könyvéből megtudtam, Bornemissza Jenő jászkeséri főjegyzőre), akit azonnal agyonlőttek.

Egy másik első világháborús családi történet szerint a katolikus hitre tért család Szűz Máriát ábrázoló festménye az egyik tartószögről leakadva féloldalasan lógott a falon, és még mielőtt visszaegyenesítették volna, egy harci lőszer átlukasztotta a falat, éppen ott, ahol Mária alakjának »kellett volna lennie«. Így azonban, amellet, hogy szerencséire senki nem sérült meg, a festmény is épen maradt. A »csodaszámba« menő történet a környékeliek nagy lelkesedéssel fogadták.

Dr. Székely Sándor lelkiismeretes, népszerű, kiváló diagnosztika hírében állt. Nemcsak a környékelői településekről, például Tizasülyről, hanem messziről is érkeztek hozzá betegek, részben a szokatlanul nagy szaktudása miatt – ami nem volt magától értetődő, hiszen csak egy kistelepülési orvos volt –, de embersége miatt is. Aki tudott, pénzben fizetett, aki nem, az csirkével, dinnyével, paprikával (vagy amije volt) honorálta a vizsgálatot, de az is mindennapos volt, hogy a nincstelen beteget ingyen látta el.

Aktív részese volt a város polgári közösségének egészen addig, amíg zsidó származása miatt konkrét szóbeli jelzéssel »nemkívánatosnak« nyilvánították a helyi értelmiség és vállalkozók köreiben.

Dr. Székely Sándor és felesége nevét a II. világháború áldozatainak jászladányi emlékműve is őrzi.”

Forrás: A dédunoka, Kovácsy Zsombor által megküldött életrajzi adatok és családi visszaemlékezés.

Jászberény, 2019. 07. 31.

Összeállította: Sárközy Ágnes